

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Andrjums KUBILUMS****Aizsardzība un kosmos****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi Jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi Jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs Jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā Jūs veicināsi un īstenoši dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst Jūsu portfeli? Kā Jūs integrēsi jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosities neatkarīgi; kā nodrošināsi, ka neviena no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemetīs ne mazāko ēnu pār Jūsu darbību Komisijā?

Vairāk nekā trīsdesmit pēdējos gadus mana dzīve ir bijusi veltīta politikai un kopīgo interešu veicināšanai. Sākotnēji strādāju akadēmiskajā vidē fizikas jomā un politikā ienācu 1988. gadā līdz ar kustības “*Sąjūdis*” vilni un lietuviešu tautas miermīlīgo cīņu par atbrīvošanu no 50 gadus ilgās Padomju Savienības okupācijas. Daudzas manas vērtības sakņojas minētajā “*Sąjūdis*” pastāvēšanas periodā, ko iezīmēja Lietuvas valsts atjaunošana un atgriešanās Eiropas demokrātiju saimē. Visā savā politiskajā darbā es vienmēr esmu bijis pārliecināts eiropietis. Lietuvas dalība ES un NATO ir vēsturiska brīnuma piemērs. Tā ir palīdzējusi nostiprināt neatkarību un radīt iespējas izciliem ekonomiskiem un sociāliem sasniegumiem. Tāpēc esmu pārliecināts, ka dalībai ES un NATO var būt bezprecedenta pārveidojošs spēks, kas var atkārtoties arī citās Eiropas daļās.

Visu savu politisko karjeru es esmu strādājis dažādos politiskās vadības amatos, kas man ļāva uzkrāt bagātīgas zināšanas, pieredzi un prasmes. Divreiz esmu bijis Lietuvas premjerministrs (1999. g.–2000. g. un 2008. g.–2012. g.). Pirmoreiz laikā, kad manā valstī bija dziļa ekonomikas krīze (Krievijas 1998. gada ekonomikas krīzes dēļ), un otrreiz — 2008.–2012. gada pasaules finanšu krīzes laikā. Ar nepopulārām, bet nepieciešamām reformām un pārstrukturēšanu, kā arī ar efektīvu ES palīdzību manis vadītās valdības spēja šīs krīzes sekmīgi pārvarēt.

Jau no Maidāna revolūcijas paša sākuma es esmu centies palīdzēt konsolidēt starptautisko atbalstu Ukrainai. 2022. gadā es aizsāku vispasaules parlamentāriešu tīklu “*United for Ukraine*” (U4U), kas ir Ukrainas vispasaules atbalstītājs. Kā savās politikas pamatnostādnēs ir minējusi ievēlētā Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena, “vislabākā investīcija Eiropas drošībā ir investēt Ukrainas drošībā”. No vienas puses, ES ir jābūt arī gatavai visekstremālākajām militārajām ārkārtas situācijām (kā minēts manā pilnvarojuma vēstulē). Tālab mums vajag “Eiropas aizsardzības fundamentālu atjaunošanu” (Urzula fon der Leiena, *GLOBSEC*, 30.8.2024.).

Sakarā ar Krievijas karu pret Ukrainu mēs Eiropas kontinentā esam visdziļākajā drošības krīzē kopš Otrā pasaules kara. Kur ir krīze, tur ir arī iespēja. Kā tālajā 1957. gadā teica Žans Monē: Eiropa tiks kaldināta krīzēs, un to veidos visi krīžu risinājumam pieņemtie lēmumi. Kā norādīts politikas pamatnostādnēs, mums no pašreizējās drošības krīzes ir jāizklūst, radot Eiropas aizsardzības savienību.

Tāpēc mans pienākums būs ciešā sadarbībā ar Augsto pārstāvi/priekšsēdētājas vietnieci un priekšsēdētājas izpildvietnieces jautājumos par tehnoloģisko suverenitāti, drošību un demokrātiju vadībā radīt tādas apstākļus, ka aizsardzības un kosmosa nozare spēj nodrošināt pietiekamus resursus, kas vajadzīgi, lai šī jaunā ēra varētu kļūt par realitāti. Pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās mēs kopā ar Augsto pārstāvi/priekšsēdētājas vietnieci iepazīstināsim ar Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni. Šajā baltajā grāmatā būs izklāstīta jaunā pieeja ES lomai aizsardzības jomā, apzinātas mūsu investīciju vajadzības un noteikts, kā izveidot īstenu Eiropas aizsardzības savienību.

Savā darbā es darīšu visu iespējamo, lai aizsardzības un kosmosa politikā integrētu dzimumu līdztiesības aspektu. Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es darīšu visu, kas manos spēkos, lai veicinātu Komisijas iniciatīvu īstenošanu dzimumu līdztiesības jomā, jo īpaši jauno dzimumu līdztiesības stratēģiju pēc 2025. gada.

Visās savās komisāra amata darbībās es ievērošu politikas pamatnostādņēs sniegtos norādījumus attiecībā uz jaunatni, tostarp rīkošu un personīgi piedalīšos pirmajā ikgadējā jaunatnes politikas dialogā par aizsardzību un kosmosu, un padarīšu to par ikgadēju pasākumu. Jaunieši mieru un starptautisko drošību uzskata par sevišķi svarīgu jautājumu. Veidojot politiku savā atbildības jomā, es ņemšu vērā jauniešu viedokli.

Ārkārtīgi svarīgi, lai politiķi īstenotu atbildīgu līderību un atbilstu augstiem pārredzamības, uzvedības un ētikas standartiem. Es vienmēr esmu centies būt atklāts, manas interešu deklarācijas ir bijušas pieejamas atklātībai, un Eiropas Parlaments publicēs arī manu interešu deklarāciju, kas saistīta ar manu iecelšanu komisāra amatā.

Attiecībā uz neatkarību, pārredzamību, objektivitāti un pieejamību es sekošu ES līgumu burtam un garam, vienmēr pildīšu pienākumu glabāt dienesta noslēpumu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 339. pantā, ievērošu Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu un rīkošos Eiropas interesēs, nepildot nekādus norādījumus. Es apliecinu uzticību ES līgumu aizsardzībai un īstenošanai, un es rīkošos neitrāli un neatkarīgi no atsevišķu dalībvalstu interesēm, arī tās dalībvalsts interesēm, kura izvirzījusi manu kandidatūru. Ja nākotnē, pildot komisāra pienākumus, man izcelsies varbūtēja interešu konflikta situācija, es nekavējoties informēšu ievēlēto priekšsēdētāju fon der Leienu.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un Jums pakļauto dienestu darbu? Kā Jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Būdams bijušais un pašreizējais Eiropas Parlamenta deputāts un bijušais valsts parlamenta deputāts un premjerministrs, es zinu, cik svarīga ir parlamentārā uzraudzība un cieša sadarbība ar Parlamentu, un es zinu, ko nozīmē pārstāvēt pilsoņu intereses no Eiropas Savienības attāliem reģioniem un valstīm, kas atrodas tuvu konfliktu zonām.

Es sadarbošos ar Parlamentu un attiecīgajām komitejām visos politikas veidošanas procesa un politiskā dialoga posmos, tostarp uzstājoties kompetentajās Parlamenta komitejās. Es arī savu dienestu augstākajai vadībai došu norādījumus viņu darba kārtībā piešķirt prioritāti Eiropas Parlamenta uzaicinājumiem. Šis apņemšanās neatņemama sastāvdaļa ir nodrošināt, ka tiek ātri atbildēti Eiropas Parlamenta deputātu rakstiskie jautājumi un tiek pienācīgi un savlaicīgi izskatītas Eiropas Parlamenta rezolūcijas, un ka es esmu pieejams divpusējām sanāksmēm ar šo komiteju priekšsēdētājiem un locekļiem. Turklāt es došu norādījumus savam birojam un manā atbildībā esošajiem dienestiem izrādīt atvērtību diskusijām ar Eiropas Parlamenta deputātiem, politiskajām grupām un personālu un nodrošināt regulāru informācijas plūsmu arī tehniskā līmenī. Es saskaņā ar ievēlētās priekšsēdētājas pamatnostādņēm darīšu sevi pieejamu, lai atbildētu uz Eiropas Parlamenta prasībām debatēt plenārsēdē vispiemērotākajā formātā.

Lai atrastu jaunus veidus, kā virzīties uz priekšu, un idejas, kā palielināt pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības ietekmi Eiropas Savienībā, es nodrošināšu atbilstīgus turpmākos pasākumus saistībā ar Konferenci par Eiropas nākotni ieteikumiem. Izmantojot savu pieredzi starptautiskās tīklošanās veicināšanā, es aktīvi meklēšu jaunus veidus, kā tīkloties un sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un neatkarīgiem ekspertiem.

Esmu nodomājis balstīties uz principiem, kas atspoguļoti gan ievēlētās Komisijas priekšsēdētājas politikas pamatnostādņēs, gan manā pilnvarojuma vēstulē, likdams lietā manai darba kultūrai raksturīgo dialogu līdz ar regulāru dalību Parlamenta komitejās un trialogos. Es pilnībā ievērošu vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībā ar Eiropas Parlamentu un Padomi saskaņā ar noteikumiem, kas noteikti 2010. gada Pamatlīgumā un 2016. gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

Galvenie tiesību aktu priekšlikumi, kas minēti manā pilnvarojuma vēstulē, it īpaši Eiropas aizsardzības industrijas programma un topošais ES Kosmosa tiesību akts, būs svarīgi sākumpunkti manā darba kārtībā, un viens no likumdevējiem būs Eiropas Parlaments. Turklāt, kā minēts manā pilnvarojuma vēstulē, es īpašu nozīmi piešķiršu gada progresa ziņojuma sagatavošanai par izpildi un īstenošanu un palīdzēšu atvieglot uzņēmumu administratīvo slogu un ziņošanas pienākumus, un šis ziņojums tiks adresēts gan Parlamenta komitejām, gan attiecīgajiem Padomes sastāviem.

Es pilnībā apzinos, ka, ja mani apstiprinās komisāra amatā, mans portfelis būs saistīts ar jutīgām jomām, kuras būs jāapspriež ierobežotā formātā. Jautājumu jutīgais raksturs nekavēs mani rast konstruktīvus veidus, kā apmainīties ar viedokļiem ar Eiropas Parlamentu savstarpējas uzticības gaisotnē.

Es pilnībā pievienojos ievēlētās priekšsēdētājas solījumam piešķirt Parlamentam lielāku lomu tiesību aktu ierosināšanā un izstrādē, un es esmu gatavs saskaņā ar viņas pamatnostādņēm reaģēt uz Parlamenta 225. panta rezolūcijām ar tiesību aktu priekšlikumiem, pilnībā ievērojot proporcionalitātes, subsidiaritātes un labāka likumdošanas procesa principus. Tālab es vajadzības gadījumā rīkošu strukturētu dialogu ar jums, lai apspriestu, kā virzīt uz priekšu katru no 225. panta rezolūcijām, ko jūsu iestāde būs pieņēmusi un kas ir manā kompetencē, un raudzišos, lai Komisija uz šādām rezolūcijām laicīgi atbildētu.

Ārlietu komitejas jautājumi

3. Jums ir uzticēts jauns pienākums — palīdzēt Eiropas līmenī koordinēt reālas Eiropas aizsardzības savienības veidošanu. Kā savā amata pilnvaru laikā esat iecerējis šo vērienīgo mērķi sasniegt? Kā plānojat sadalīt pienākumus un sastrādāties ar Komisijas priekšsēdētājas vietnieku/ Savienības Augsto pārstāvi, kas uzņemas galveno atbildību par KDAP, un ar kandidātu Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieka amatam tehnoloģiskās suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos? Neskarot Komisijas lēmumu pieņemšanas procesu, kādas amata pilnvaru laikā konkrēti būtu jūsu īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa prioritātes likumdošanas, budžeta un politisko iniciatīvu — arī kopīgo iniciatīvu un aizsardzības un kosmosa jomas portfeli iestrādāto uzdevumu/mērķu — kontekstā? Kādas ir galvenās problēmas, un kā jūs tās risinātu, cenšoties īstenot šīs prioritātes un mērķus, un kā plānojat tās finansēt?

Ģeopolitiskajā kontekstā, kam raksturīgi vairāki, sarežģīti un mainīgi apdraudējumi, mums ir steidzami jāpaātrina virzība uz īstenu Eiropas aizsardzības savienību. Lai to panāktu, ir jāmaina paradigma un fundamentāli jāatjauno Eiropas aizsardzība, neskarot dalībvalstu neapstrīdamo suverenitāti aizsardzības jomā.

Lai izveidotu Eiropas aizsardzības savienību, manuprāt, ir jāpanāk stabila ES aizsardzības gatavība un vispārējs sagatavotības stāvoklis. ES un tās dalībvalstīm būtu jāspēj aizsargāt Eiropas iedzīvotājus, teritoriālo integritāti, kritiskos aktīvus un infrastruktūras, kā arī tās pamatvērtības un demokrātiskos procesus. Īstenai aizsardzības savienībai būs jābalstās arī uz konkurētspējīgu, inovatīvu un noturīgu Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (EATIB). Tālab vajadzēs kopīgi, pakāpeniski un pastāvīgi strādāt, pamatojoties uz kopīgu izpratni par mūsu vajadzībām un mērķiem.

Kā priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena norādīja nākamās Komisijas politikas pamatnostādņēs, mums ir jāizstrādā jauna pieeja un jāapzina investīciju vajadzības īstenas Eiropas aizsardzības savienības izveidei. Šajā nolūkā, ja mani apstiprinās, kopā ar Komisijas priekšsēdētājas vietnieci/Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos es iepazīstināšu ar Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni, lai palīdzētu nostiprināt patiesi eiropeisku mērķi un noteikt samērīgas darbības. Es jau varu paredzēt trīs galvenos diskusiju virzienus. Pirmkārt, Eiropas aizsardzības savienība nozīmē racionalizētu pārvaldību un gludu savstarpējo sasaisti starp pienākumiem un darbībām, ko reglamentē Līgums par Eiropas Savienību un Līgums par Eiropas Savienības darbību. Centrālajai aizsardzības politikai ir jādarbojas roku rokā ar aizsardzības industrijas politiku. Otrkārt, Eiropas aizsardzības savienības pamatā jābūt kopīgai draudu analīzei un kopīgai izpratnei par apdraudējumu. Treškārt, mums ir jāatceras pildīt apņemšanos tērēt vairāk, labāk, kopā un Eiropas līmenī, pilnībā jāizmanto esošie instrumenti un resursi un jāapsver iespēja nodrošināt papildu resursus, kas mums joprojām pietrūkst, lai sasniegtu mūsu galvenos mērķus.

Ņemot to vērā, kopējās drošības un aizsardzības politikas aspekti vairs nav nošķirami no ES aizsardzības industrijas politikas. Tiem, kas atbild par apdraudējumu uzraudzību un attiecīgo vajadzību apzināšanu, ir efektīvāk jākoordinējas ar tiem, kas spēj aktivizēt mūsu industriālās programmas un ar tām saistītos resursus. Tas nav tikai mūsu panākumu nosacījums. Tas ir mūsu galvenais pamatuzdevums. Tāpat ar darbu pie Eiropas aizsardzības savienības ir jāveicina arī aizsardzības industrijas konkurētspēja un ražošanas jauda, kā arī mūsu drošības darbības iekšējās un ārējās dimensijas konsekvence. Tas nozīmē, ka aizsardzības un kosmosa komisāram būs jāstrādā roku

rokā gan ar priekšsēdētājas izpildvietnieka amata kandidātu(-i) tehnoloģiskās suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos, gan ar Savienības Augsto pārstāvi / priekšsēdētājas vietnieku(-ci) ārlietās un drošības politikas jautājumos, lai sasniegtu mūsu kopīgos mērķus.

Strādājot kopā, mēs varēsim arī maksimāli izmantot ES kosmosa programmas un iniciatīvas, lai sasniegtu galvenās prioritātes: drošību un aizsardzību, noturību, ekonomikas izaugsmi, digitālo un zaļo pārkārtošanos. Mums ir vajadzīga spēcīga un inovatīva kosmosa nozare, kas atbilst mūsu neatliekamajai vajadzībai pēc modernākajām ES kosmosa sistēmām, kuras ir konkurētspējīgas, daudzveidīgas un spēj nodrošināt Savienības neatkarību: nodrošināt jaunas tehnoloģijas, risinājumus un rūpnieciskos procesus un atbalstīt ES kosmosa pamatiniciatīvu attīstību. Es plānoju turpināt darbu pie kosmosa datu ekonomikas stratēģijas un stiprināt ES kosmosa nozares konkurētspēju, un veicināt inovatīvu jaunuzņēmumu un MVU izaugsmi.

Sinerģijas meklējumi, protams, būs manas darbības pamatā, sākot ar aizsardzību un kosmosu. Pamatojoties uz ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju, mums būtu maksimāli jāizmanto kosmoss aizsardzībai un jāaizsargā ES un dalībvalstu kosmosa aktīvi. Ja mani apstiprinās, es par prioritāti izvirzīšu kosmosa pakalpojumu izstrādi un izvēršanu aizsardzības atbalstam, tostarp *Galileo* publisko regulēto pakalpojumu un *IRIS*² drošas savienojamības pakalpojumus, kā arī Zemes novērošanas pakalpojumu valdības un aizsardzības lietotājiem. Lai garantētu šo programmu drošu un uzticamu izvēršanu, Savienībai būs vajadzīgas autonomas, uzticamas un rentablas spējas piekļūt kosmosam. Es centīšos nodrošināt, ka Eiropa stiprina savu suverenitāti attiecībā uz piekļuvi kosmosam un kosmosa izmantošanu, pastiprinot centienus nodrošināt autonomu piekļuvi kosmosam, kā arī ar lielāku diversifikāciju un lielāku konkurenci starp Eiropas palaišanas pakalpojumu sniedzējiem.

Investīciju nodrošināšana gan aizsardzības industrijā, gan kosmosa nozarē būs šā pilnvarojuma galvenā prioritāte, jo īpaši, lai risinātu problēmas ar EATIB konkurētspēju. Kā uzsvērts Komisijas un Augstā pārstāvja analīzē, kas liecina, ka aizsardzībai būtu piešķirts papildu 1,1 triljons EUR, ja dalībvalstis no 2006. līdz 2020. gadam būtu konsekvēti tērējušas 2 % no sava IKP, lielas problēmas radījuši pastāvīga investīciju nepietiekamība. EATIB efektivitāti vēl vairāk apdraud tirgus sadrumstalotība, jo atsevišķas ES valstis dod priekšroku atbalstīt savas valsts aizsardzības industrijas, kā rezultātā visā Savienībā ir neefektīva, mazapjoma ražošana. Par sadrumstalotību un nepietiekami attīstīto ražošanas jaudu liecina tas, ka laikā no Krievijas agresijas sākuma Ukrainā līdz 2023. gada jūnijam aptuveni 75 % no ES aizsardzības iegādēm tika veiktas ārpus ES. Turklāt ES aizsardzības izdevumu pieaugums ir ievērojami atpalicis no citām pasaules lielvarām — no 1999. līdz 2021. gadam tie pieauga tikai par 19,7 %, savukārt tādās valstīs kā ASV, Krievija un Ķīna tajā pašā periodā aizsardzības budžets ir palielinājies ievērojami vairāk.

Gan aizsardzības, gan kosmosa nozarē mums būtu jānodrošina, ka mēs risinām akūtās ģeopolitiskās un drošības problēmas. Pirmais risinājums, iespējams, ir apvienot resursus Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektos. Es pilnībā apzinos, ka svarīgo investīciju prioritāšu noteikšana nebūs viegls uzdevums, lai uzlabotu mūsu gatavību vai pastiprinātu Eiropas ieguldījumu NATO. Šajā sakarā es domāju, ka būtu lietderīgi izpētīt iespējas uzraudzīt investīcijas aizsardzībā ES līmenī un strukturētākā formātā, sākot ar Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā izklāstītajiem rādītājiem, kas pēc tam arī tiktu pilnveidoti, iekļaujot tos ES pārvaldībā un valstu programmās. Vidējā termiņā mums būs jāmotivē dalībvalstis tērēt labāk, kopā, vairāk un Eiropas līmenī. Kā minēts ievēlētās priekšsēdētājas politikas pamatnostādnēs, pirmais uzdevums ir steidzami atjaunot, papildināt un pārveidot valstu bruņotos spēkus, kā to noteikušas dalībvalstis.

Nākamā daudzgadu finanšu shēma ir svarīga iespēja maksimāli palielināt Savienības rīcības ietekmi kosmosa jomā, izmantot ES budžetu, lai īstenotu ES prioritātes, un nodrošināt prognozējamību privātajām investīcijām un valstu publiskajām investīcijām. Lai atbalstītu spēcīgu un inovatīvu kosmosa nozari, es arī plānoju izdarīt secinājumus no *CASSINI* — Komisijas iniciatīvas kosmosa uzņēmējdarbības atbalstam.

Kā izklāstīts priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas jaunās Komisijas pamatnostādnēs, tiks izveidots jauns Eiropas konkurētspējas fonds kā spēja investēt — tas atbalstīs stratēģiskas nozares, kas ir kritiski svarīgas ES konkurētspējai, arī kosmosam. Ja mani apstiprinās, es šā mērķa sasniegšanā cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplaukmes un industriālās stratēģijas jautājumos un budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru(-i).

Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā mums ir vajadzīga vērienīgāka pieeja aizsardzības finansējumam, lai atbalstītu Eiropas aizsardzības industrijas konkurētspēju un ražošanas jaudu.

Ja mani apstiprinās, es sekmēšu vienotā tirgus stiprināšanu, veidojot patiešām vienotu aizsardzības tirgu. Galvenā uzmanība būs standartizācijai, arī NATO militāro standartu īstenošanai dalībvalstīs, un konverģencei sertifikācijas

jomā. Šie centieni ietvers gan saskaņoto civilo, gan aizsardzības standartu, piemēram, NATO standartizācijas vienošanos jeb STANAG, izmantošanas veicināšanu ES aizsardzības industriālajās programmās un atbalstu ātrām savstarpējas sertifikācijas darbībām, lai nodrošinātu sadarbību un samazinātu šķēršļus aizsardzības ražojumu ienākšanai tirgū visā ES. Turklāt papildus to direktīvu pārskatīšanai, kas attiecas uz tādu ražojumu sūtījumiem, kuri saistīti ar aizsardzību, un iepirkumu aizsardzības jomā, mums ir jādomā par labāku tirgus pieejamību visiem uzņēmumiem, plašāku un raitāku pārrobežu sadarbību un lielāku piegādes drošību. Ja mani apstiprinās, 2025. gada pirmajā pusē es arī sadarbošos ar pārējiem kolēģijas locekļiem, lai nāktu klajā ar ES Kosmosa tiesību aktu, kas pavērtu ceļu vienotam kosmosa tirgum. Tas veicinās mūsu kosmosa nozares konkurētspēju, radīs vairāk uzņēmējdarbības iespēju un vienkāršos mūsu kosmosa uzņēmumu dzīvi.

Esmu stingri pārliecināts, ka pastāvīga sadarbība ar svarīgākajām ieinteresētajām personām, piemēram, Eiropas Parlamentu, Padomi, dalībvalstīm, nozari, pētniecības kopienu un plašu sabiedrību, var nodrošināt nepieciešamo apņemšanos un vienprātību, lai atbalstītu vērienīgu darba kārtību Eiropas aizsardzības un kosmosa nozarē.

4. Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu ir par iemeslu tam, ka Eiropas kontinentā atkal ir izvēršusies pilna mēroga karadarbība. Pildot ES pirmā aizsardzības un kosmosa komisāra amata pienākumus, kura galvenais uzdevums ir veidot Eiropas aizsardzības savienību un sagatavot Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni, kādas būs Jūsu īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa prioritātes saistībā ar atbalstu dalībvalstīm, kas palīdzētu atjaunot Eiropas aizsardzības spējas, lai garantētu ES iedzīvotāju drošību? Vai šajā ziņā varat minēt piemērus iespējamām Komisijas iniciatīvām, kas atbilstu Komisijas priekšsēdētāja vietnieka/ Savienības Augstā pārstāvja un dalībvalstu noteiktajām vajadzībām un būtu saskaņā ar Versaļas deklarācijā iestrādātajām saistībām?

Esmu stingri pārliecināts, ka mums ir jāspēj papildināt valstu aizsardzības krājumus un nodrošināt dalībvalstu bruņotos spēkus ar to, kas ir nepieciešams, lai tie būtu gatavi visekstremālākajām militārajām ārkārtas situācijām. Tas nozīmē, ka ir jāveic apjomīgi ieguldījumi, lai atjaunotu mūsu aizsardzības spējas un to darītu visefektīvākajā veidā.

Lai risinātu šīs kritiskās vajadzības, ir divas atšķirīgas problēmas dažādos termiņos. Īstermiņā mums ir steidzami jāuzlabo ES gatavība iespējamās militārās agresijas scenārijam. Vienlaikus mums ir jāplāno vidējā termiņā un ilgtermiņā, atzīstot, ka nākamajās gadu desmitos ASV, visticamāk, samazinās savu klātbūtni Eiropas aizsardzībā, liekdama uzsvaru uz Ķīnas radītajiem stratēģiskajiem izaicinājumiem. Šīs divējādās problēmas uzsver nepieciešamību ātri stiprināt ES aizsardzības autonomiju un spējas, nodrošinot, ka Savienība var efektīvi aizstāvēt savas intereses un panākt drošību arvien sarežģītākā situācijā pasaulē.

Turklāt es uzskatu, ka īstermiņā mums ir jāturpina atbalstīt pētniecību un izstrādi aizsardzības jomā, izmantojot Eiropas Aizsardzības fondu (EAF). Mums arī jāturpina īstenot abus mūsu ārkārtas instrumentus, proti, Regulu, ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas nostiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (EDIRPA), un Regulu par munīcijas ražošanas atbalstīšanu (ASAP).

Tomēr, lai ievērojami palielinātu kopējo pieprasījumu ES un palielinātu konvencionālā aizsardzības ekipējuma rūpniecisko ražošanu, ir jādara daudz vairāk, pēc iespējas ciešāk koordinējot ar dalībvalstīm, tostarp: i) jāveicina pienācīga informācijas apmaiņa starp ES dalībvalstīm, ES un NATO par aizsardzības resursu un vajadzību pašreizējiem kvantitatīvajiem rādītājiem, kā rezultātā varētu tikt izstrādāts ES aizsardzības rūpnieciskās ražošanas plāns, lai koordinēti un efektīvi saskaņotu un optimizētu Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (EATIB) ražošanas spējas ar ES dalībvalstu un NATO sabiedroto kolektīvajām drošības vajadzībām; ii) kopā ar dalībvalstīm jāizpēta iespējas veidot kopīgus krājumus, pamatojoties uz ES militārās drošības kritērijiem, un uzraudzīt ES rādītājus aizsardzības industrijas spēju veidošanai un investīcijām, ko varētu iekļaut valstu programmās; iii) jāveicina kopīgais iepirkums, izmantojot gaidāmo Eiropas aizsardzības industrijas programmu (EAIP), lai apkopotu pieprasījumu un pazeminātu cenu līmeni; .

Tāpēc es sadarbošos ar Parlamentu un Padomi, lai EAIP tiktu ātri pieņemta, un es ceru, ka varēšu paļauties uz jūsu svarīgo atbalstu šajā sakarā.

Turklāt es arī rēķinos ar jūsu atbalstu, lai militāro mobilitāti pārveidotu par visaptverošu militārās loģistikas resursu, kam cita starpā būs vajadzīgas ievērojamas investīcijas militārās mobilitātes infrastruktūrā, kā arī šīs mobilitātes regulatīvo šķēršļu likvidēšana. Mums ir jāuzlabo kravu aviopārvadājumu spējas un jāpalielina investīcijas loģistikas infrastruktūrā, piemēram, ostās, lidostās, dzelzceļos, ūdensceļos un autoceļos. Ja mani apstiprinās, šajos militārās mobilitātes aspektos es cieši sadarbošos ar ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-

i). Turklāt mums ir jāattīsta nepieciešamā infrastruktūra, tostarp digitalizācija, plūsmas uzraudzība un kravu optimizācijas sistēmas. Mums arī jāveicina ātru karaspēka un ekipējuma pārvietošanu pāri robežām, ievērojami samazinot dislokācijas laiku un tādējādi ievērojami uzlabojot mūsu kolektīvo aizsardzību un operatīvo gatavību.

Šie pasākumi prasa stiprināt militāro mobilitāti, likvidējot visus šķēršļus.

Mums ir jāspēj nodrošināt jaunas aizsardzības spējas mūsu dalībvalstu bruņotajiem spēkiem. Mums ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem, lai koncentrētos uz lielākajiem kopīgajiem un pārrobežu apdraudējumiem. Tam ir vajadzīgas Eiropas investīcijas nākamajā daudzgadu finanšu shēmā. Bet mēs arī nāksim klajā ar priekšlikumiem par steidzamām aizsardzības investīciju vajadzībām.

Piedevām mums ir arī jāizpēta iespējas, kas varētu ietvert ES līmeņa finansējuma, valstu ieguldījumu un inovatīvu finansēšanas risinājumu apvienojumu, lai stimulētu privātā sektora investīcijas aizsardzības spējās noteiktās prioritārās jomās, piemēram, Eiropas pretgaisa aizsardzības sistēmā, kiberaizsardzībā, militārajā mobilitātē vai dronu tehnoloģijās.

Mūsu turpmākā rīcība šādās prioritārās jomās būs kopīgi jānosaka Komisijai un Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, pilntiesīgi iesaistot dalībvalstis, kuras galu galā izlems, kurām prioritātēm jāpievēršas vispirms. Būs svarīgi nodrošināt netraucētu pāreju uz stabilu sistēmu Eiropas aizsardzības spēju uzlabošanai.

5. Jums ir uzdots (sadarbībā ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku/ Savienības Augsto pārstāvi) jau pirmajās 100 amata pilnvaru laika dienās sagatavot Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni, un šajā procesā Jums ir jāpalīdz Padomei, Parlamentam, sabiedrībai un citām ieinteresētajām personām vienoties par kopīgu redzējumu un jāstiprina ES un NATO partnerība. Kā Jūs pēc paša iniciatīvas efektīvi sadarbosieties ar Eiropas Parlamentu jau no pašiem pirmajiem sagatavošanas un izstrādes posmiem gan saistībā ar Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni, gan citām Jūsu atbildības jomā esošām iniciatīvām, līdz tās būs ieviestas praksē un īstenotas (cita starpā arī gatavojoties nākamajai daudzgadu finanšu shēmai)? Vai Jūs šajā sakarībā varētu sīkāk izklāstīt, kā esat iecerējis: regulāri uzturēt viedokļu apmaiņu plenārsēdēs un ar attiecīgajām komitejām; nodrošināt “strukturētu dialogu” un īsā laikā arī personīgu ad hoc klātbūtni nozīmīgos pasākumos vai svarīgās norisēs; panākt, ka tiesību aktu priekšlikumos, kā arī ES paziņojumos un stratēģijās pienācīgi ir ņemta vērā Parlamenta nostāja; nodrošināt, ka Parlaments saņem vajadzīgo informāciju un dokumentus, kas nozīmīgi jūsu portfeli iekļautajiem uzdevumiem, arī tos, kurus saņem Padome, un ka attiecīgās komitejas rakstiski vai mutiski nevilcinoties ir pilnībā informētas; un panākt, ka slēgtās sanāksmēs Parlaments saņem būtisku un svarīgu nepubliskojamu informāciju?

Ievēlētā priekšsēdētāja ir uzdevusi man kopā ar Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētāja vietnieka amata kandidāti strādāt pie Baltās grāmatas par Eiropas aizsardzības nākotni, jo īpaši sākt debates ar sabiedrību, ieinteresētajām personām, Eiropas Parlamentu un Padomi, lai panāktu vienprātību par jaunu, kopīgu pieeju aizsardzībai Eiropas Savienībā. Baltā grāmata, kas jāiesniedz Komisijas pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās, būs sākumpunkts, un tā būs izstrādāta tā, lai ar jums sadarbotos procesa agrīnā posmā, nosakot iespējamus veidus, kā panākt progresu, un turpmāko ceļu.

Kā atgādināja ievēlētā priekšsēdētāja, lai aizstāvētu Eiropu, dalībvalstīm un ES iestādēm ir cieši jāsadarbjas. Un aizsargāt Eiropu nozīmē aizsargāt Eiropas iedzīvotājus. ES pēcvēlēšanu aptauja liecina, ka ES aizsardzība un drošība bija viena no septiņām prioritātēm, kas mudināja pilsoņus balsot. Ar jūsu iestādes ieguldījumu ES pilsoņiem būs īsta ietekme aizsardzības lietās, kas nav un kam nevajadzētu būt dalībvalstu un militāro ekspertu monopolam. Baltā grāmata par Eiropas aizsardzības nākotni būs lieliska iespēja iesaistīties plašās publiskās debatēs par to, kas vajadzīgs, lai panāktu aizsardzības gatavību.

Es plānoju cieši sadarbīties ar Eiropas Parlamentu, pilnībā ievērojot dalībvalstu kā suverēnu lēmumu pieņēmēju svarīgo lomu aizsardzības jautājumos. Jūs tiksiet aicināti piedalīties šajā procesā, iesniedzot savu viedokli par to, kādam jābūt Eiropas aizsardzības virzienam. Eiropas Parlamenta gada ziņojumi par kopējās ārpolitikas un drošības politikas un kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu sniedz iespēju dot efektīvu pienesumu Baltās grāmatas sagatavošanas procesā.

Ja mani apstiprinās, man būs gods Balto grāmatu prezentēt plenārsēdē, lai mēs kopīgi virzītu intensīvāku dialogu par aizsardzības jautājumiem Eiropas Parlamenta komiteju līmenī.

Baltās grāmatas publicēšana būs tikai kopīga ceļojuma sākums mūsu kopīgā redzējuma noteikšanā. Ja mani apstiprinās par aizsardzības un kosmosa komisāru, jūs varat paļauties uz to, ka nodrošināšu efektīvu un pat ciešāku sadarbību ar Parlamentu.

Es ar jums sadarbošos arī saistībā ar ES un NATO partnerību, kuru es centīšos pilnveidot ciešā sadarbībā ar ievēlēto Augsto pārstāvi/priekšsēdētājas vietnieci un pilnībā ievērojot ES iekļautības, savstarpīguma un lēmumu pieņemšanas autonomijas principus, reizē arī ievērojot katras dalībvalsts drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes.

Esmu pārliecināts, ka Eiropas Savienībai ir unikāla pievienotā vērtība, jo tā papildina dalībvalstu un NATO centienus aizsardzības jomā. Es balstīšos uz atšķirīgiem ES instrumentiem, proti, tās budžetu un regulatīvajām spējām, kā arī kosmosa aktīviem, kurus var izmantot, lai atbalstītu dalībvalstis un NATO kritisko aizsardzības resursu attīstīšanā. Tas viss attiecas uz NATO svarīgās lomas stiprināšanu kolektīvajā aizsardzībā. Es ticu, ka mums būs plašas iespējas apspriest ES ieguldījumu kontinenta vispārējā aizsardzības sagatavotībā un tās papildināmību ar NATO.

Šajā sakarā es vēlētos godināt darbu, ko paveikusi Eiropas Parlamenta delegācija NATO Parlamentārajā asamblejā. Būdam iepriekšējais *Euronest* parlamentārās asamblejas līdzpriekšsēdētājs, es īpaši augstu vērtēju parlamentāro diplomātiju, un es būšu gandarīts sadarboties ar delegāciju attiecībām ar NATO Parlamentāro asambleju un ar attiecīgajām EP komitejām.

Galvenie tiesību aktu priekšlikumi, kas minēti manā pilnvarojuma vēstulē, it īpaši Eiropas aizsardzības industrijas programma un topošais ES Kosmosa tiesību akts, būs svarīgi sākumpunkti manā darba kārtībā, un viens no likumdevējiem būs Eiropas Parlaments. Ar nepacietību gaidu sadarbību ar Parlamentu saistībā ar priekšlikumu, ar ko izveido Eiropas aizsardzības industrijas programmu. Es saviem dienestiem došu norādījumus sniegt tehniskus brīfingus, lai atbalstītu jūsu gaidāmo teksta analīzi.

Attiecībā uz gaidāmo ES Kosmosa tiesību aktu Eiropas Parlaments ir konsekventi sniedzis atbalstu. Es paturu prātā ierosinātos izmēģinājuma projektus, kas saistīti ar drošību un ilgtspēju un kas tieši attiecas uz šo tiesību aktu. Valda kopīgs viedoklis, ka mums ir vajadzīgi kopīgi noteikumi, lai kosmosa operatori varētu netraucēti sniegt pakalpojumus visā Savienībā. ES Kosmosa tiesību akts ir vispiemērotākais instruments vienotā tirgus izveidei kosmosa nozarē. Šo pieeju atbalsta dalībvalstis, Eiropas Parlaments un ieinteresētās personas (nozare un akadēmiskās aprindas), ar kurām notika padziļināta apspriešanās sagatavošanas procesā. Ciešajai mijiedarbībai, kas mums ir ar dalībvalstīm, Parlamentu un kosmosa nozari, būs liela nozīme šīs iniciatīvas sekmīgā īstenošanā.

Turklāt, ja mani apstiprinās, es plānoju strādāt, lai stiprinātu kosmosa nozares konkurētspēju un maksimāli palielinātu kosmosa datu izmantošanu. Ir jādara vairāk, lai likvidētu dažus tehnoloģiskos šķēršļus visās ekonomikas nozarēs un novērstu Eiropas tirgus sadrumstalotību. Es paļaujos uz jūsu atbalstu.

Attiecībā uz nākamās daudzgadu finanšu shēmas sagatavošanu pašreizējo programmu pārskatīšana ir lieliska iespēja apmainīties viedokļiem ar attiecīgajām Parlamenta komitejām par turpmākajiem uzdevumiem. Man prātā ir nesenā ES kosmosa programmas vidusposma pārskatīšana un gaidāmā Eiropas Aizsardzības fonda pārskatīšana. Nākamā daudzgadu finanšu shēma ir svarīga iespēja maksimāli palielināt Savienības rīcības ietekmi, izmantot ES budžetu, lai īstenotu svarīgas, steidzamas ES prioritātes, nodrošināt prognozējamību privātajām un publiskajām investīcijām, stiprināt sinerģiju starp mērķiem un vienkāršot ES finanšu vidi, lai samazinātu administratīvo slogu. Es cieši sadarbošos ar Eiropas Parlamentu, lai tas varētu pilnībā īstenot savas likumdošanas, uzraudzības un darba kārtības noteikšanas funkcijas. Es pilnībā ievērošu vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībās ar Eiropas Parlamentu un Padomi saskaņā ar noteikumiem, kas noteikti 2010. gada Pamat nolīgumā un 2016. gada Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

Es pilnībā apzinos, ka mans portfelis būs saistīts ar jutīgām jomām, kuras būs jāapspriež ierobežotā formātā. Jautājumu jutīgais raksturs nekavēs mani rast konstruktīvus veidus, kā apmainīties ar viedokļiem ar Eiropas Parlamentu savstarpējas uzticības gaisotnē.

Ja būs vajadzīgs, es arī būšu gatavs izpētīt veidus, kā izveidot piemērotus un praktiskus saziņas kanālus, lai apmainītos ar sensitīvu informāciju ar komitejām, kas atbild par politiku, kura ietilpst manā pilnvarojuma vēstulē izklāstītajā atbildības jomā.

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas jautājumi

6. Kā, Jūsaprāt, Jūsu portfeli iekļautos uzdevumus varētu īstenot plašāk un vērienīgāk, nekā noteikts Jūsu pilnvarojuma vēstulē, un kādu stafeti Jūs vēlētos nodot tālāk? Kādus likumdošanas priekšlikumus un citas iniciatīvas Jūs ieteiksit komisāru kolēģijai pieņemt nākamajos piecos gados un jo īpaši pirmajās 100 amata pilnvaru laika dienās? Kā Jūs panāksiet, ka šie priekšlikumi līdz ar spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu nostiprina Eiropas konkurētspēju? Vai plānojat šos likumdošanas priekšlikumus pamatot ar īpašiem ietekmes novērtējumiem? Kādas konkrēti ir Jūsu ieceres attiecībā uz aizsardzības ražojumu un pakalpojumu vienoto tirgu, Eiropas Aizsardzības fondu, Eiropas Kosmosa tiesību aktu, kosmosa datu ekonomikas stratēģiju un to, kā īstenojams instruments Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (EDIRPA), Mūnicipijas ražošanas atbalsta akts, Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija un ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģija?

Ja Eiropas Parlaments mani apstiprinās, man būs gods un privilēģija būt par pirmo aizsardzības un kosmosa komisāru. Es labi apzinos, ka šis jaunais amats pieder pie ES reakcijas uz karu Ukrainā un uz pieaugošo ģeopolitisko spriedzi. Mani iedrošina tas, ka Eiropas Savienība visā savā vēsturē ir pārvarējusi daudzas krīzes un vienmēr ir attīstījusies, lai uzlabotu savu spēju risināt jaunas problēmas. Mūsu interešu aizstāvēšana tādās stratēģiskās jomās kā kosmos un aizsardzība atbilst šim domāšanas veidam. Es nodrošināšu, ka ES aizsardzības industrijai un kosmosa politikai ir ilgstoša ietekme uz ES ekonomiku, drošību un aizsardzību, tā veicinot ES iedzīvotāju labklājību.

Mums ES aizsardzība ir jāpaceļ nākamajā līmenī, virzoties uz īstenu Eiropas aizsardzības savienību ar vērienīgu pasākumu kopumu. Dalībvalstīm būtu jāsāk sadarboties — tai jābūt normai, nevis izņēmumam, un tām būtu jāinvestē ne tikai vairāk, bet arī labāk, proti, sadarbībā un galvenokārt Eiropas aizsardzības industrijā. Mūsu aizsardzības industrija var iedvesmoties no rūpnieciskās sadarbības tādās Eiropas kosmosa pamatprogrammās kā *Galileo* vai *Copernicus*, kuras veicina kopīgu izstrādi un pakalpojumu sniegšanu, kas nāk par labu visai Savienībai.

Kā atspoguļots ievēlētās priekšsēdētājas politikas pamatnostādnēs un manā pilnvarojuma vēstulē, es saskatu trīs galvenos darba kursus virzībā uz īstenu aizsardzības savienību.

Pirmkārt, izveidot īstenu vienoto tirgu aizsardzības jomā, dalībvalstīm no savas pašreizējās dominējošās pieejas pārejot uz aizsardzības tirgu un rūpniecību. Galvenā uzmanība vajadzētu būt standartizācijai, arī NATO militāro standartu īstenošanai dalībvalstīs, un konverģencei sertifikācijas jomā. Šie centieni ietvers saskaņoto civilo un aizsardzības standartu, piemēram, NATO standartizācijas vienošanos jeb *STANAG*, izmantošanas veicināšanu ES aizsardzības industriālajās programmās un atbalstu ātrām savstarpējas sertifikācijas darbībām, lai nodrošinātu sadarbību un samazinātu šķēršļus aizsardzības ražojumu ienākšanai tirgū visā ES.

Otrkārt, mums ir vajadzīga ciešāka saskaņotība starp vajadzīgo ES spēju apzināšanu un investīcijām šo vajadzību apmierināšanā, aktivizējot ES programmas un budžetu.

Treškārt, Eiropas kopīgu interešu aizsardzības pamatprojektu izstrāde būtu kritiski svarīga Savienības drošības un aizsardzības interesēm un tehnoloģiskajai suverenitātei un pārsniegtu atsevišķu dalībvalstu finansiālās un rūpnieciskās spējas. Es plānoju cieši sadarboties ar tām, lai palīdzētu tām īstenot kopīgus projektus tādās jomās kā pretgaisa aizsardzība, kiberaizsardzība, dronu un pret UAV vērstas tehnoloģijas un citas kritiski svarīgas prioritātes. Turklāt, pamatojoties uz līdzšinējo progresu, es turpināšu par prioritāti izvirzīt militāro mobilitāti. Un es arī veicināšu sadarbību starp Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (EATIB) un Ukrainu, it īpaši attiecībā uz droniem un inovāciju, izmantojot nesen Kijevā izveidoto ES Inovācijas biroju.

Ceļā uz Eiropas aizsardzības savienību mēs izmantosim pieredzi, kas gūta, izmantojot īstermiņa ārkārtas instrumentus, tādus kā Regula par mūnicipijas ražošanas atbalstīšanu (ASAP) un Regula par Eiropas aizsardzības industrijas nostiprināšanu, izmantojot kopīgu iepirkumu (EDIRPA).

Es arī apņemos pastiprināt Eiropas Aizsardzības fonda centienus samazināt ES aizsardzības spēju vides sadrumstalotību un uzlabot Eiropas aizsardzības industrijas konkurētspēju. Ļoti svarīgi būs arī ātri īstenot Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā ierosinātos pasākumus un ātri pieņemt un sākt īstenot Eiropas aizsardzības industrijas programmu, kas pašlaik tiek apspriesta Padomē. Kas attiecas uz pēdējo, Eiropas Parlamentam turpmākajos mēnešos būs izšķiroša nozīme.

Raugoties nākotnē, es īpašu uzmanību pievēršīšu Eiropas aizsardzības vienotā tirgus izveides atbalstam un Eiropas aizsardzības industrijas konkurētspējas un spēju stimulēšanai.

Uzskatu, ka mums ir jāmaina arī kosmosa paradigma. Mans redzējums būs vērsts uz to, lai nostiprinātu ES kā pasaules līderes pozīciju kosmosa jomā, vienlaikus par prioritāti nosakot kosmosa nozares konkurētspēju, maksimāli palielinot kosmosa izmantošanu drošībai un aizsardzībai un uzlabojot kosmosa aktīvu aizsardzību.

ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģija būs manas pieejas stūrakmens. Es cieši sadarbošos ar Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētājas vietnieka amata kandidāti, pārējo kolēģiju un dalībvalstīm, lai nodrošinātu tās nepārtrauktu īstenošanu.

Tuvākajā laikā es koncentrēšos uz to, lai turpinātu attīstīt kosmosa pakalpojumus aizsardzības atbalstam. Svarīgākās iniciatīvas ir *Galileo* publiskais regulētais pakalpojums un ES drošas savienojamības programma *IRIS²*, kuras līdz 2030. gadam valdības un aizsardzības lietotājiem piedāvās drošus savienojamības pakalpojumus. Vidējā termiņā es strādāšu pie jaunu pakalpojumu izstrādes valdības vajadzībām Zemes novērošanas jomā, kur notiek gan izmēģinājuma projekts, gan priekšizpēte. Līdztekus mēs uzlabotu kosmosa situācijas apzināšanu, izmantojot ES kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības pakalpojumus, un izstrādātu izmēģinājuma misiju operācijām un pakalpojumiem kosmosā. Es arī centīšos nodrošināt autonomu, reaģētspējīgu un daudzpusīgu piekļuvi kosmosam. Ilgttermiņā es centīšos attīstīt spējas autonomi darboties un sniegt pakalpojumus kosmosa jomā.

Ja mani apstiprinās, es par prioritāti noteikšu spēcīgu un inovatīvu kosmosa nozari, kas ir svarīgs ES konkurētspējas un drošības pīlārs. Es turpināšu darbu pie ES kosmosa nozares atbalsta, jo īpaši veicināšu stratēģisku pieeju palaišanas spējām, pētniecībai un inovācijai, un inovatīvu jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu atbalsta.

Kā atspoguļots manā pilnvarojuma vēstulē, ES Kosmosa tiesību akts būs svarīgs ES kosmosa politikas elements, jo tas radīs vienotu kosmosa tirgu, vienkāršos mūsu kosmosa uzņēmumu dzīvi un radīs jaunas uzņēmējdarbības iespējas. Es nodrošināšu, ka centrāla nozīme ES Kosmosa likuma īstenošanā ir standartizācijai. Iedibinot kopīgu pieeju, kopīgas normas un attiecīgus koordinācijas mehānismus, mēs brūģesim ceļu konkurētspējīgai ES kosmosa nozarei. Procesam 2024. gada sākumā tika veikts rūpīgs ietekmes novērtējums. Gūtie atzinumi bija skaidri: mums ir vajadzīgi kopīgi noteikumi, lai kosmosa operatori varētu netraucēti sniegt pakalpojumus visā Savienībā. ES Kosmosa likums ir vispiemērotākais instruments, lai izveidotu šo vienoto kosmosa tirgu, uzlabotu ES kosmosa nozares konkurētspēju pasaulē un visiem operatoriem nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Nozares pārstāvji un citas svarīgas ieinteresētās personas apspriešanās procesā pauda vispārēju atbalstu šai pieejai.

Es strādāšu pie Eiropas aizsardzības vienotā tirgus izveides. Komisija ierosinās Eiropas konkurētspējas fondu, ar ko stimulēt investīcijas stratēģiskās tehnoloģijās tādās jomās kā mākslīgais intelekts, kosmoss, tīrās tehnoloģijas, biotehnoloģijas, kā arī kopīgu Eiropas interešu projektos. Mēs centīsimies nodrošināt, ka izmantotajam sava budžeta spēku, lai piesaistītu privātās investīcijas un samazinātu privāto investīciju risku mūsu kopīgajiem mērķiem, jo Eiropa var izmantot savu kolektīvo spēku un kopīgi ieguldīt vērienīgos kopīgos projektos.

7. Kādus pasākumus konkrēti plānojat veikt, lai veicinātu aizsardzības rūpniecības spēju rentabli un konkurētspējīgi pietiekamos daudzumos ražot attiecīgos izstrādājumus un pietiekamā apjomā nodrošināt attiecīgos pakalpojumus? Kā Jūs plānojat paplašināt aizsardzības rūpniecības potenciālu aiz ES robežām, tā mazinot nevēlamu ārējo atkarību, jo īpaši MVU un mazu vidējās kapitalizācijas uzņēmumu gadījumā, bet neskarot citām ES politikas jomām atvēlēto budžetu? Kādus pasākumus esat iecerējis veikt, lai nodrošinātu Eiropas rūpniecībai vieglāk pieejamas izejvielas, galvenos komponentus un lai mazinātu konkrētu tehnoloģiju izmantošanas ierobežojumus? Kā plānojat panākt, lai ar aizsardzību saistītie Eiropas ražojumi būtu iegādei pievilcīgāki? Kā esat iecerējis nodrošināt, lai atbalstu Eiropas aizsardzības tehnoloģiskajai un industriālajai bāzei (EDITB) ES sniegtu līdztekus MVU un mazu vidējās kapitalizācijas uzņēmumu integrācijai piegādes ķēdēs un patiešām jaunu partnerību veicināšanai starp procesu dalībniekiem dažādās dalībvalstīs? Raugoties plašāk, kā Jūs veicināsi sadarbību starp dalībvalstīm un kādu lomu plānojat atvēlēt Eiropas Aizsardzības aģentūrai? Kā, Jūsprāt, vajadzētu veidoties pārrobežu sadarbībai un potenciālajai "specializācijai" aizsardzības rūpniecībā? Jūsprāt, cik nozīmīgas Eiropas aizsardzībai ir digitālās tehnoloģijas? Kā Jūs panāktu Eiropas Aizsardzības industrijas programmai (EAIP) atvēlēto budžeta un struktūru maksimālu izmantošanu? Kāds, Jūsprāt, būtu atbilstošs finanšu resursu apjoms EAIP un ar to saistītajiem instrumentiem, kas jau tiek izmantoti, un kā esat iecerējis šos finanšu resursus nodrošināt? Kā Jūs panāksiet, lai EAIP dotu maksimālu labumu ES rūpniecībai, un kāds ir Jūsu viedoklis par atbilstības kritērijiem? Kāds ir Jūsu viedoklis par ES īstenoto pieeju, kas nodrošina Ukrainas aizsardzības rūpniecības tiešu finansēšanu, un vai esat iecerējis šo pieeju stiprināt? Kāda, Jūsprāt, būs EAIP nākotne pēc 2027. gada?

Lai panāktu aizsardzības gatavību, Savienībai un tās dalībvalstīm ir ne tikai jābūt, bet arī jāgūst labums no tā, ka pastāvīgi ir pieejams viss to spēju spektrs, kas vajadzīgas, lai risinātu visekstremālākās militārās ārkārtas situācijas.

Tas nozīmē, ka jāpārvalda visas kritiskās tehnoloģijas un jāspēj iegūt un bez ierobežojumiem izmantot visu nepieciešamo ekipējumu.

Lai sasniegtu šo mērķi, esmu cieši pārliecināts, ka ES vajadzētu spēt paļauties uz pasaulē konkurētspējīgu aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi, kas arī reaģē un ir noturīga, spēj nodrošināt pienācīgus apjomus un savlaicīgi reaģēt uz jebkurām dalībvalstu paustām vajadzībām, lai atturētu no jebkādiem draudiem vai pretotos tiem. Šādai ES aizsardzības tehnoloģiskajai un industriālajai bāzei (EATIB) arī jābūt noturīgai pret jebkādiem satricinājumiem, lai tās piegādes ķēdes varētu turpināt pildīt savu funkciju visstingrāko ierobežojumu apstākļos.

Tāpēc mans pirmais mērķis būtu veikt jaunus pasākumus, lai maksimāli izmantotu aizsardzības ražojumu vienotā tirgus potenciālu. Tas ļautu ES aizsardzības industrijai izmantot lielāku tirgu, iegūstot efektivitāti, kā arī labāku piekļuvi inovācijai.

Turklāt MVU pārrobežu dalība aizsardzības jomas piegādes ķēdēs ir svarīgs parametrs, lai izveidotu īstenu Eiropas vienoto tirgu aizsardzības ražojumiem un pakalpojumiem. Šajā sakarā es domāju, ka mēs varam balstīties uz veiksmīgo pieredzi ar Eiropas Aizsardzības fondu, jo viena trešdaļa no tā līdzekļu saņēmējiem ir MVU. Tāpat arī ar citiem instrumentiem ir paredzēts atvieglot MVU piekļuvi finansējumam, piemēram, ar jau ieviesto Aizsardzības kapitāla mehānismu un EAIP regulas priekšlikumā ierosināto piegādes ķēdes pārveides paātrināšanas fondu. Ja mani apstiprinās Aizsardzības un kosmosa komisija, MVU arī turpmāk būs svarīgs jautājums, kam tiks pievērsta uzmanība visās mūsu ES aizsardzības industrijas programmās, kuras atbalsta EATIB, un mēs turpināsim meklēt jaunus veidus un līdzekļus MVU atbalstam, it īpaši koncentrējoties uz vienkāršošanu.

Es būšu gatavs intensīvi strādāt ar abiem likumdevējiem, lai rūpētos, ka tie ātri pieņem mūsu jaunāko regulas priekšlikumu par Eiropas aizsardzības industrijas programmas (EAIP) izveidi. Programma ietver vairākus pasākumus, kuru mērķis ir faktiski īstenot vērienīgos mērķus, kas noteikti Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā (EAIS), un sniedz finansiālu atbalstu EATIB konkurētspējas uzlabošanai, kā budžets ir ierosināts 1,5 miljardu EUR apmērā.

EAIP dos jaunus stimulus un satvarus, lai veicinātu un atvieglotu EATIB ražojumu pieprasījuma kumulēšanu un turpmāku investēšanu mūsu aizsardzības industrijas attīstībā. Konkrētāk runājot par atbalstu EATIB konkurētspējai, EAIP finansiāli atbalstīs attiecīgo aizsardzības ražojumu ražošanas jaudu paplašināšanu Eiropā, nodrošinot, ka tie ir laikus un lielā apjomā pieejami dalībvalstīm, paplašinot intervences loģiku, kas pārbaudīta saskaņā ar Regulu par munīcijas ražošanas atbalstīšanu (ASAP). Turklāt EAIP ieviesīs arī pasākumus, kuru mērķis ir Eiropas aizsardzības ražojumus darīt pievilcīgākus iegādei. Komisija ir ierosinājusi izveidot Eiropas Militāro ražojumu pārdošanas mehānismu, lai veicinātu ES ekipējuma pieejamību un atvieglotu tā iegādi. Šis mehānisms ietver EATIB ražotā ekipējuma kataloga izstrādi un Eiropas Aizsardzības gatavības rezervju izveidi, lai palielinātu ražojumu pieejamību un paātrinātu piegādes laiku.

EATIB konkurētspēja un pievilcība ir atkarīga arī no tai piemītošā inovācijas potenciāla, kas jākultivē ar atbilstošām investīcijām. Šajā sakarā digitālajām tehnoloģijām piemīt potenciāls uzlabot Eiropas aizsardzību dažādās jomās, sākot no kiberdrošības līdz augsta līmeņa militārajām operācijām. Jautājums attiecībā uz digitālo tehnoloģiju galvenajiem lietojumiem jau tiek risināts Eiropas Aizsardzības fonda ietvaros. Tomēr vēl ir ko darīt, lai nodrošinātu, ka EATIB mūsu bruņotajiem spēkiem piedāvā modernus risinājumus, tāpēc es plānoju veicināt ES investīcijas aizsardzības inovācijā.

Tomēr bez pietiekamām investīcijām nevar būt ne aizsardzības gatavības, ne plaukstoša vienotā tirgus un EATIB. Tāpēc mans otrais mērķis būs visos iespējamajos veidos un visiem iespējamajiem līdzekļiem atbalstīt investīciju līmeņa ievērojamu palielināšanu Eiropas aizsardzības industrijā. Mums vajag lielākas dalībvalstu investīcijas, lai steidzami likvidētu pašreizējo aizsardzības investīciju nepietiekamību, kas nākamajos desmit gados pārsniedz 400 miljardus EUR. Mums vajag ne tikai lielākas investīcijas, bet arī labāka investēšana, kas veikta kopīgi un dod labumu EATIB, lai radītu vajadzīgo apjomradīto ietekmi.

Tāpēc mums jātērē vairāk, jātērē labāk, jātērē kopā. Ņemot vērā Eiropas drošības izaicinājumus, esmu pārliecināts, ka dalībvalstis un Eiropas Parlaments atbalstīs šo pieeju.

ES atbalsts būtu jāsniedz atbilstoši EAIP plānam un jāietver visa mūsu intervences loģika EATIB konkurētspējas atbalstam, t. i., atbalsts sadarbīgai pētniecībai un izstrādei, ienesīgām investīcijām un kopīgam iepirkumam.

Mums līdzekļi ir jātērē vienotāk un konsekventāk. Šajā sakarā es vienmēr solos mudināt dalībvalstis pilnīgi izmantot esošās iniciatīvas un satvarus ES līmenī, arī tos, ko izstrādājusi pārvalda Eiropas Aizsardzības aģentūra

(EAA). Piemēram, koordinētais ikgadējais pārskats par aizsardzību (CARD), pastāvīgā strukturētā sadarbība (PESCO), kā arī Spēju attīstības plāns (CDP) ir paredzēti tam, lai virzītu un atvieglotu dalībvalstu sadarbību aizsardzības jomā. Esmu pārliecināts, ka cieša mijiedarbība starp Komisijas dienestiem, EAA un Eiropas Ārējās darbības dienestu būs būtiska, lai nodrošinātu starp visām ES aizsardzības iniciatīvām konsekventu pieeju.

Tomēr turīgāka EATIB var jēgpilni veicināt aizsardzības gatavību tikai tad, ja tā ir noturīga pret visekstremālākajām ārkārtas situācijām. Aizsardzības industrijai nevar būt jēgas, ja tā pārtrauc apgādāt dalībvalstis, kad tām ir vislielākā vajadzība. Tāpēc mans trešais mērķis būs ievērojami pastiprināt EATIB vispārējo noturību. Tas nozīmē uzlabot Eiropas aizsardzības uzņēmumu ilgstošu piekļuvi kritiskajām izejvielām, komponentiem un tehnoloģijām, izveidot stabilu vienotā tirgus pārvaldību un nepieļaut jebkādas aizsardzības ražojumu izmantošanas ierobežojumus. Attiecībā uz pēdējo ir svarīgi uzsvērt, ka EAIP ir veidota tā, lai atbalstītu ilgtermiņa strukturējošus projektus, kas ir papildus ārkārtas darbībām. Tāpēc es uzskatu, ka atbilstības nosacījumu kopums, kas balstīts uz Eiropas Aizsardzības fonda plānu, ir pareizais, ar ko uzlabot mūsu aizsardzības gatavību un tās efektivitāti.

Kā aizsardzības un kosmosa komisārs es sadarbošos ar abiem likumdevējiem, lai īstenotu EAIP pasākumus, tostarp piegādes drošības režīmu. Šis režīms aizsargās dalībvalstis un palīdzēs industrijai iegūt aizsardzības ražojumu ražošanai nepieciešamos resursus. Lai šo sistēmu īstenotu, svarīgs būs Eiropas Parlamenta atbalsts, un tas palīdzēs pārvaldīt piegādes ķēdes traucējumus, izmantojot elastīgu krīzes pārvarēšanas sistēmu.

Tomēr nevienu no iepriekš minētajiem mērķiem nevar sasniegt bez mana ceturtā, pastāvīgā un transversālā, mērķa: ienest patiesu solidaritātes un Eiropas sadarbības garu it visā, ko mēs darām aizsardzības jomā ES līmenī. Tam ir jāizpaužas ne tikai kā sadarbībai starp dalībvalstīm attiecībā uz investīcijām aizsardzībā, bet arī kā īstam iekļautības mērķim, pēc iespējas eiropeiskojot piegādes ķēdes.

Visbeidzot, šādam solidaritātes principam ir jāatrod visacīmredzamākā un stabilākā ilustrācija nelokāmajā atbalstā, ko esam parādā un kas jāturpina piedāvāt Ukrainai. Un tas būs mans piektais — un varbūt visneatvairāmākais — mērķis: ielikt visus mūsu spēkus un enerģiju tajā, lai palīdzētu Ukrainai uzvarēt karā. Šajā sakarā īstermiņa prioritāte ir paātrināt palīdzību Ukrainas aizsardzības industrijas spēju palielināšanai. Tas tiks panākts, integrējot Ukrainas un ES aizsardzības un kosmosa nozares un dodot Ukrainai piekļuvi citiem ES atbalsta instrumentiem, pateicoties EAIP, un veicinot industriālo sadarbību kosmosa jautājumos. EAIP mērķis ir arī atbalstīt Ukrainas aizsardzības industrijas atjaunošanu, atveseļošanu un modernizāciju, lai gan pagaidām bez budžeta piešķiruma.

Tāpēc es strādāšu kopā ar Parlamentu un dalībvalstīm, lai gādātu, ka mēs rodam uzticamu risinājumu, kā pienācīgi finansēt Ukrainas atbalsta instrumentu, kas ierosināts saskaņā ar EAIP. Ņemot vērā jūsu iestādes iepriekšējās nostājas, es saprotu, ka jūs uz šo mērķi raudzītos pozitīvi, ja un kad tam piekritīs Padome.

Šī visaptverošā pieeja ne tikai stiprinās Ukrainas tūlītējās aizsardzības spējas, bet arī ieliks pamatu tās aizsardzības un kosmosa nozares ilgtermiņa integrācijai un modernizācijai Eiropas satvarā.

8. Kā konkrēti plānojat garantēt ES stratēģisko autonomiju kosmosa nozarē un šajā ziņā veicināt ES ietekmi globālā mērogā? Kādus pasākumus veiksiet turpmākai konkurētspējīgas Eiropas kosmosa nozares attīstībai? Kā Jūs panāksiet, lai ES kosmosa nozare apmierinātu ES iekšzemes pieprasījumu pēc kosmosa tehnoloģijām? Kā nodrošināsiet MVU un mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu integrāciju piegādes ķēdēs? Kā Jūs skaidrotu atšķirīgās rūpniecības attīstības tendences šajā nozarē, kas vērojamas ES, ASV un citās valstīs? Kādam, Jūsprāt, vajadzētu būt topošajam ES Kosmosa tiesību aktam? Kādi pasākumi tajā būtu jāīsteno, un kad ar to varēs iepazīties? Kā Jūs risināsiet nemainīgi aktuālo kosmosa pieejamības problēmu, un kāda saturiski būs ES politika attiecībā uz nesējraķetēm, arī uz alternatīvām palaišanas iespējām? Kā Jūs risināsiet problēmas, kas saistītas ar kosmosa ilgtspējīgu izmantošanu?

Pateicoties mūsu pamatprogrammai *Copernicus*, ES ir globāla kosmosa lielvara un pasaules līdere Zemes novērošanas jomā, kā arī satelītu navigācijā, izmantojot *Galileo*. Mēs esam apņēmības pilni kosmosā jomā saglabāt spēcīgas pozīcijas pasaulē.

Tajā pašā laikā pēdējos gados ES ir zaudējusi vadošo pozīciju tirgū, ir pieaugusi tās atkarība vairākās kosmosa jomās, un ES kosmosa nozarei ir grūti palikt konkurētspējīgai. ASV ir dominējošais globālais kosmosa dalībnieks, kam ir augsti integrēta valsts stratēģija un stabila investīciju ekosistēma. Skaitliski ASV iegulda piecas reizes

vairāk nekā ES, un Ķīnas ieguldījumi drīz būs divreiz lielāki par ES kosmosa budžetu. Līdz ar to Eiropas Savienībai ir ievērojama investīciju nepietiekamība.

Uz tā fona, es uzskatu, ka, lai veicinātu spēcīgu un inovatīvu ES kosmosa nozari, mums ir vajadzīgi trīs svarīgi elementi. Pirmkārt, ES būtu jāizmanto Eiropas institucionālais pieprasījums, lai stimulētu šīs nozares izaugsmi un ļautu rūpniecībai un MVU paplašināt un veicināt uzticamas un noturīgas ES piegādes ķēdes. Otrkārt, ES investīcijas kosmosa pētniecībā un izstrādē ir jāpieskaņo vajadzīgajam mērķu vērienīgumam un jāpalielina šo investīciju efektivitāte. Treškārt, ES būtu jāizmanto sinerģija starp kosmosu un aizsardzību, veicinot saderīgas civilās un aizsardzības kosmosa programmas.

ES ir jāstiprina sava autonomā piekļuve kosmosam, dažādojot palaišanas pakalpojumu risinājumus, palielinot konkurenci un izstrādājot spēcīgu palaišanas pakalpojumu piedāvājumu, arī aizsardzības vajadzībām.

Mums jāsāk ar to, ka tiek agregēts ES, Eiropas Kosmosa aģentūras un dalībvalstu institucionālais pieprasījums pēc Eiropas nesējraķetēm. Lai atbalstītu pieprasījuma agregēšanu un kopīgos iepirkumus, mums ir jārada lielāks iekšzemes pieprasījums, atbalstot ES palaišanas pakalpojumu risinājumus, sākot ar digitālu platformu informācijas apmaiņai. Otrām kārtām, mums ir jāatbalsta jaunu palaišanas risinājumu izstrāde, izmantojot jaunas iepirkuma shēmas, un jāveicina revolucionāra inovācija. Trešām kārtām, mums ir jāatbalsta ES kritiskā infrastruktūra, it īpaši testēšanas un palaišanas iekārtas.

Līdztekus lieliem uzņēmumiem kosmosa ekonomikā svarīga loma ir arī maziem un vidējiem uzņēmumiem. Tagad Eiropas kosmosa piegādes ķēdē piedalās aptuveni 400–500 MVU. Mēs arī redzam, ka arvien vairāk *New Space* jaunuzņēmumu izstrādā radikālas tehnoloģijas, jaunus darījumdarbības modeļus un rentablākus risinājumus. Esmu cieši pārliecināts, ka mums ir maksimāli jāizmanto šo jaunuzņēmumu un MVU inovācijas potenciāls. Tiem jāspēj paplašināties, augt un kļūt par uzticamiem piegādātājiem. Mums būtu vēl vairāk pielāgo iepirkuma noteikumus un procesus, lai tie būtu ātrāki, dinamiskāki un draudzīgāki inovatīviem jaunuzņēmumiem un MVU. Būtiska ir arī lielāka vēlme uzņemties risku.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, es plānoju balstīties uz iniciatīvu *CASSINI*, kas atbalsta Eiropas *New Space* uzņēmumu inovatīvo potenciālu. Mums ir jāuzlabo jaunuzņēmumu un MVU piekļuve iepirkumam visā ES kosmosa programmā, jāveic pasākumi, lai nodrošinātu dinamiskāku iepirkuma mehānismu, un jāuzlabo piekļuve izaugsmes kapitālam, kas atbalsta inovatīvus jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus ES.

Gaidāmajam ES Kosmosa tiesību aktam būs būtiska nozīme šīs pieejas konsolidēšanā, izveidojot vienoto kosmosa tirgu un veicinot ES kosmosa nozares konkurētspēju. Tajā būtu jāietver saistošas prasības attiecībā uz kosmosa operāciju drošumu, noturību un ilgtspēju, aptverot gan satelītus, gan nesējraķetes, kā arī jāievieš jēgpilni pasākumi, lai veicinātu jaunu tirgu attīstību, piemēram, attiecībā uz kosmosa operācijām un pakalpojumiem vai kosmosa kiberdrošību.

Šie centieni būtu jāpastiprina ar aktīvu ES informēšanu neatkarīgi no tā, vai tā notiek divpusēji ar stratēģiskiem partneriem vai daudzpusējā kontekstā, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijā, lai visā pasaulē popularizētu ES standartus, vērtības un prioritātes.

Rezumējot — es uzskatu, ka, lai nostiprinātu mūsu kā globālas kosmosa lielvaras pozīciju, saglabātu mūsu rīcības brīvību kosmosā un nodrošinātu mūsu stratēģisko autonomiju, ES ir vajadzīgas šādas stratēģiskās spējas: 1) izmantot kosmosu uz Zemes — to mēs darām ar savām kosmosa pamatiniciatīvām *Galileo*, *Copernicus* un tuvākajā nākotnē ar *IRIS²*; 2) piekļūt kosmosam — to mēs stiprināsim; 3) uzraudzīt kosmosu — to mēs paplašināsim; un 4) darboties kosmosā — to mēs paātrināsim.

Transporta un tūrisma komitejas jautājumi

9. Saskaņā ar attiecīgo pilnvarojuma vēstuli Komisijas priekšsēdētāja U. fon der Leiena topošajam transporta komisāram ir uzdevusi vēl vairāk stiprināt divējāda lietojuma infrastruktūras koridorus visā Eiropas komunikāciju tīklā, kā arī sadarboties ar dalībvalstīm, lai stiprinātu militāro mobilitāti. Šīs prioritātes ir minētas arī pilnvarojuma vēstulē topošajam aizsardzības un kosmosa komisāram. Kā sadarbībā ar topošo transporta komisāru esat iecerējis rīkoties, lai šos mērķus sasniegtu, rēķinoties ar ģeopolitiskajām problēmām, kas patlaban aktuālas Eiropas Savienībai? Kā Jūs ar pētniecību un izstrādi — cita starpā arī ar kopuzņēmumiem un publiskā un privātā sektora partnerībām — atbalstītu transporta infrastruktūras divējādu lietošanu?

Vispirms vēlos uzsvērt militārās mobilitātes nozīmi pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā ar karu pie mūsu robežām. Jūsu institūcija, kas ierosināja, lai dalībvalstis apsvērtu militārās mobilitātes vajadzības, būvējot vai modernizējot infrastruktūru Eiropas transporta (TEN-T) tīklā, piekrīt šim viedoklim.

Lai varētu reaģēt uz krīzi un veicināt Savienības sagatavotību, tostarp atbalstīt Ukrainu ar militāru palīdzību, kā arī saglabāt atturošu nostāju, dalībvalstīm ir jāspēj pārvietot savus bruņotos spēkus un ekipējumu ātri un plašā mērogā. Manuprāt, mums jākoncentrējas uz trim svarīgākajiem elementiem: divējāda lietojuma infrastruktūra, regulatīvie aspekti un noturība.

Lai arī Eiropas Savienībā jau ir panākts ievērojams progress, es uzskatu, ka mums ar darbībām ir jāpasteidzas. ES jau ir investējusi 1,79 miljardus EUR transporta divējāda lietojuma infrastruktūrā. Šie projekti mūs tuvina militārās mobilitātes koridoru attīstībai TEN-T tīklā Eiropā. Ja mani apstiprinās aizsardzības un kosmosa komisāra amatā, es tālab strādāšu kopā ar ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru, lai nodrošinātu, ka no centieniem nākamajā DFS mobilizēt pietiekamu budžetu ar aizsardzību saistītām investīcijām ieguvēja būtu arī militārās mobilitātes infrastruktūra.

Mums būtu jāmacās no Ukrainas un jāpaplašina militārās mobilitātes infrastruktūra, lai ietvertu visus loģistikas aspektus, arī loģistikas centrus, degvielu, rezerves daļas, remontu un munīciju. ES aizsardzības gatavība ir atkarīga no šo resursu ātras un efektīvas pieejamības pa koridoriem. Pozitīvs solis šajā virzienā ir nesenais atjauninājums, kas saistīts ar degvielas infrastruktūras iekļaušanu.

ES finansēta pētniecība un izstrāde jau atbalsta militārās mobilitātes infrastruktūras attīstību. Eiropas Aizsardzības fondam pašlaik ir trīs projekti, tostarp digitālas sistēmas izstrāde drošai militārās mobilitātes informācijas apmaiņai (deviņi miljoni EUR) un pētījumi par stabilu gaisa kuģu platformu un nākotnes Eiropas stratēģisko gaisa pārvadājumu spēju (20 miljoni EUR).

Pētniecībai un izstrādei var būt liela nozīme arī militārās infrastruktūras noturības un drošības nodrošināšanā. Es arī saskatu Eiropas Aizsardzības fonda potenciālu uzņemties lielāku teikšanu risinājumu izstrādē militārās mobilitātes infrastruktūras izstrādē un aizsardzībā.

Tomēr infrastruktūra vien nenodrošinās ātru un netraucētu bruņoto spēku pārvietošanos pa Eiropu un ārpus tās. Regulatīvi, juridiski, drošības un politiski apsvērumi un sensitīvi jautājumi palēnina ātrumu, kādā Eiropa attīsta savu militāro mobilitāti.

Izšķiroša nozīme ir ilgtspējīgai investīšanai multimodālā, pārrobežu divējāda lietojuma infrastruktūrā un loģistikā. Es apsveru iespēju mainīt mehānismu šķēršļu likvidēšanai, lai militāro mobilitāti paceltu nākamajā līmenī — pieaugot draudiem pie mūsu robežām, ir pienācis laiks drosmīgiem risinājumiem. Kritiskai īstermiņa un vidēja termiņa rīcībai vajadzētu būt militārās mobilitātes pārveidei par visaptverošu militārās loģistikas resursu. Ja Eiropas Parlaments mani apstiprinās, es strādāšu pie šo mērķu sasniegšanas, jo īpaši attīstot mobilitātes koridorus un novēršot regulējuma nepilnības šajā jomā.

Visbeidzot, es arī atbalstīšu ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-i), īstenojot Militārās mobilitātes rīcības plānu, pastiprinot atbalstu militārās mobilitātes projektiem un iespējamiem nākotnes prioritārajiem militārās mobilitātes koridoriem.

Drošības un aizsardzības apakškomitejas jautājumi

10. Draghi ziņojumā cita starpā ir uzsvērts, ka nepieciešamas investīcijas Eiropas aizsardzībā. Pildot ES pirmā aizsardzības un kosmosa komisāra amata pienākumus, Jums būs jāpanāk, lai aizsardzība būtu viena no aktuālo gada budžetu un nākamās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) prioritātēm, kas tiks apspriestas un pieņemtas šajā Parlamenta sasaukumā. Kā Jūs panāksiet, ka aizsardzība šajā procesā kļūst par reālu prioritāti un ka pietiekamu finansējumu īstermiņā un ilgtermiņā saņem tieši Eiropas Aizsardzības fonds (EAF), EAIP un visi secīgie Eiropas aizsardzības industriālajai stratēģijai paredzētie priekšlikumi? Kā Jūs vērtējat iespējas meklēt citus aizsardzības finansējuma avotus (piemēram, pašu resursus), uz atbalstu privātā sektoru investīciju piesaistei vērstus priekšlikumus (piemēram, par Eiropas Investīciju bankas statūtu reformu), iesaldēto Krievijas līdzekļu un eiroobligāciju izmantošanu?

Dragi ziņojumā ir uzsvērts strukturālo nepilnību komplekts, kas ietekmē Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes (EATIB) konkurētspēju. Citu problēmu vidū ziņojumā ir norādīts uz nepietiekamiem publiskajiem aizsardzības izdevumiem (t. i., ES 27 dalībvalstu kopējie aizsardzības izdevumi patlaban ir aptuveni viena trešdaļa no ASV izdevumiem, un Ķīnas izdevumi strauji pieaug) un ierobežotu piekļuvi finansējumam. Kas attiecas uz finansējuma pieejamību, lai arī Eiropas Investīciju banka (EIB) nesen ievērojami palielināja atbalstu divējāda lietojuma tehnoloģijām un MVU drošības un aizsardzības nozarē, tās aizdevumu politika joprojām neietver finansējumu munīcijai un ieročiem, kā arī ekipējumam vai infrastruktūrai, kas paredzēta vienīgi militārām/policijas vajadzībām.

Attiecībā uz publisko finansējumu un investīcijām, ja mani apstiprinās aizsardzības un kosmosa komisāra amatā, es strādāšu pie tā, lai nodrošinātu ES budžetā pieejamo resursu visefektīvāko izlietošanu. Tas nozīmē, pirmkārt, lemt par aizsardzības izdevumu prioritārajām jomām un, otrkārt, apspriest, kurām no šīm prioritātēm ir vajadzīgs kopīgs finansējums ES līmenī, lai sasniegtu īsākā termiņā un par zemākām kopējām izmaksām.

Baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības nākotni, kuru man ir uzdots pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās iesniegt kopā ar Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, būs noteiktas investēšanas vajadzības, sagatavojot ES un dalībvalstis visekstremālākajām militārajām ārkārtas situācijām.

Attiecībā uz jautājumu par to, kā šīs vajadzības finansēt no pašreizējā ES budžeta, ir svarīgi atgādināt, ka Eiropas aizsardzības industrijas programmas (EAIP) ātra pieņemšana atrasis 1,5 miljardus EUR, jo īpaši, lai veicinātu ES aizsardzības industriālo gatavību. Vēl ir jārod risinājums pienācīgam Ukrainas atbalsta instrumenta finansējumam EAIP ietvaros.

Turklāt, būdams aizsardzības un kosmosa komisārs, es arī nodrošināšu, ka ātri tiek īstenots instruments Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (EDIRPA), un Munīcijas ražošanas atbalsta akts (ASAP).

Turklāt, lai stiprinātu mūsu aizsardzības gatavību, mums šī kultūra ir jāintegrē visās ES politikas jomās un jārisina jautājums par piekļuvi finansējumam. Finansēšanas iespējas rada problēmas: ir vajadzīgas vai nu papildu valstu iemaksas ES budžetā, vai arī vienošanās par jauniem ES pašu resursiem. Jauna īpaša aizņēmumu programma aizsardzības investīcijām nozīmētu arī papildu valsts iemaksas vai jaunus pašu resursus, ar ko segt atmaksāšanas izmaksas nākotnē.

Ņemot vērā šos ierobežojumus, privāto investīciju stimulēšana aizsardzībā kļūst izšķiroša, lai finansētu un mazinātu risku kopīgiem aizsardzības projektiem un aizsardzības inovācijai. Kā norādīts manā pilnvarojuma vēstulē, šā mērķa sasniegšanā būtiska nozīme būs intensīvam darbam ar EIB, citām finanšu iestādēm un privātām bankām.

Izmaiņas EIB aizdevumu politikā, kā arī lielāka riska uzņemšanās dziļo tehnoloģiju, piemēram, kosmosa, atbalstam sniegtu ievērojamu labumu Eiropas aizsardzības rūpniecībai. Tas atsvabinātu līdzekļus un raidītu tik ļoti vajadzīgo signālu pārējam tirgum.

Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā (EAIS) ir ierosinātas konkrētas darbības esošo šķēršļu pārvarēšanai, tostarp norādījumi par ES ilgtspējīga finansējuma sistēmas piemērošana aizsardzībai un augsta līmeņa dialoga izveide ar finanšu nozari. Es plānoju strādāt pie ES suverenitātes, noturības un drošības labākas atzīšanas, jo īpaši ES ilgtspējīga finansējuma satvarā.

Ierosinātajā EAIP ietilpst Fonds aizsardzības piegādes ķēžu pārveides paātrināšanai (*FAST*), kura mērķis ir atvieglot MVU un mazo vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvi finansējumam aizsardzības nozarē. Šie centieni kopā ar pastāvīgu atbalstu Eiropas Investīciju bankai, lai vēl vairāk ierobežotu vai atceltu ar aizsardzību saistītus izņēmumus no EIB aizdevumu politikas, radīs labvēlīgāku vidi investīcijām un inovācijai aizsardzībā visā ES.

Raugoties tālākā perspektīvā, mums ir ievērojami jāpalielina gan publiskās, gan privātās investīcijas aizsardzības pētniecībā un izstrādē. Iedvesmojošs paraugs, ko apsvērt, ir ASV Aizsardzības progresīvās pētniecības projektu aģentūra (*DARPA*). Mēs varētu izpētīt iespēju izveidot līdzīgu pieeju ES līmenī, koncentrējoties uz augsta riska pētniecības projektiem ar augstu ienesīgumu, kam ir potenciāls radikāli pārveidot aizsardzības spējas. Šāda iniciatīva veicinātu progresīvu pētniecību kritiski svarīgās jomās, veicinātu radikālas inovācijas un nodrošinātu Eiropas tehnoloģisko suverenitāti aizsardzības nozarē. Ar šādu pieeju ES varētu paātrināt revolucionāru tehnoloģiju izstrādi, pārvarēt plaisu starp fundamentālajiem pētījumiem un militārajiem lietojumiem un saglabāt konkurētspēju strauji mainīgajā globālās drošības vidē. Šīs pūles papildinātu mūsu pašreizējās iniciatīvas un vēl vairāk nostiprinātu EATIB.

Turklāt ES aizsardzības industrijai būtu jāamcās no ES kosmosa nozares sasniegumiem, jo īpaši tādās jomās kā kopīga izstrāde, vadošās tehnoloģijas, inovācija un pakalpojumu sniegšana visā ES un aiz tās robežām. Izmantojot šo pieredzi, mēs varam veicināt līdzīgus panākumus aizsardzības nozarē, veicinot inovāciju, sadarbību un stratēģisko autonomiju.

Visbeidzot, mums priekšā ir nākamās DFS un tās instrumentu izstrāde, un viena no galvenajām prioritātēm būs aizsardzība.

Pārdomām ir jāsākas ar to, “ko mēs vēlamies finansēt”, lai pēc tam redzētu, kā mēs varam vislabāk sasniegt savus mērķus un maksimāli palielināt rezultātus uz vietas. Tas mūsu finansējumam panāks lielāku ietekmi.

Ja mani apstiprināts aizsardzības un kosmosa komisāra amatā, es cieši sadarbošos ar budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru(-i), lai nodrošinātu, ka šie elementi tiek ņemti vērā, gatavojot nākamo DFS priekšlikumu, kas gaidāms nākamgad.

Spēcīga EATIB ir Eiropas aizsardzības savienības stūrakmens. Mums ir jāsadarbojas, lai stiprinātu Savienības rūpniecības politiku, palielinātu atbalstu aizsardzības nozarei, liekot uzsvāru uz apjomīgākām, labākām un kopīgām investīcijām.